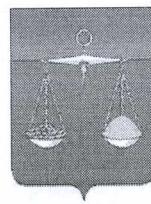

**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ
КОМИТЕТ ТЮЛЯЧИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА**

**ТЕЛӘЧЕ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

ПОСТАНОВЛЕНИЕ**КАРАР**

«26 » ноябрь 2020

с. Тюлячи

№ 282

Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының 2019 елның 31 декабрендәге 763 номерлы каары белән расланган «2019-2020 елларга Теләче муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасына үзгәрешләр керту турында

Район Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге начальнигының 2020 елның 29 маенданы 59 номерлы хатын карап, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2014 елның 7 февралендәге 73 номерлы «2014-2020 елларга Татарстан Республикасында физик культураны, спортны, туризмны үстерү һәм яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген арттыру» дәүләт программасын раслау турында» каары, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2019 елның 5 мартандагы 158 номерлы «2019-2021 елларга Татарстан Республикасында яшьләр сәясәтен үстерү дәүләт программасын раслау турында» каары нигезендә, Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының 2019 елның 31 декабрендәге 763 номерлы каары белән расланган «2019-2020 елларга Теләче муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасына, яңа редакциядә бәян итеп, үзгәрешләр кертергә:

«Теләче муниципаль районы
Башкарма комитетының
2019 елның 31 декабрендәге
763 номерлы каарына
кушымта

Муниципаль Программа
«2019-2022 елларга Теләче муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү»

Программа паспорты

Программаның исеме	"2019-2022 елларга Теләче муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү" муниципаль программының алга таба - Программа
Программаның заңацачысы	Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаны төп эшләүчеләр	Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, МБУ «Олимп» яшьләр үзәге
Программаның максатлары	Иҗтимагый инициативаларга ярдәм итү, яшьләргә гражданлык-патриотик тәрбия бирү, яшьләр арасында үз-үзләрен тотышны профилактикалау юлы белән җәмгыятын һәм дәүләт мәнфәгатында яшьләрнең потенциалын үстерү һәм социаль-икътисадый, оештыру, хокукый шартлар булдыру
Программаның бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - Татарстан Республикасы һәм, аерым алганда, Теләче муниципаль районының яшьләр сәясәтенең норматив хокукый базасын камилләштерү; - яшьләрнең үзоешмасын, инновацион һәм эшкуарлык эшчәнлеген үстерү максатларында ведомствоара координацияне тәэммин итү; - балалар, яшусмерләр һәм яшьләр арасында социаль куренешләрне профилактикалау; - яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау; - яшьләргә гражданлык-патриотик тәрбия бирү; - яшьләрдә гаилә кыйммәтләрен формалаштыру; - инфраструктураны үстерү һәм яшьләргә социаль хезмәтләр күрсәтүче учреждениеләрнең матди-техник базасын ныгыту; - авыл жирлекләрендә, оешмаларда һәм мәгариф учреждениеләрендә яшьләр белән эшләү буенча белгечләр структурасын киңайту; - яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче органнар һәм оешмаларның, балалар һәм яшьләр иҗтимагый берләшмәләренең фәнни-методик һәм мәгълүмати тәэммин ителешен камилләштерү; - яшьләрнең төрле үз-үзләрен оештыру формаларын стимуллаштыру; - яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче органнар һәм оешмалар, балалар һәм яшьләр иҗтимагый берләшмәләре эшчәнлеген координацияләү; - яшьләрнең төрле үз-үзләрен оештыру формаларын стимуллаштыру; - жирле традицион халык ижатын үстерү өчен шартлар тудыру, жирлекара китапханә халыкка китапханә хезмәте күрсәтүне оештыру, туризмын үстерү өчен шартлар тудыру
Программаны тормышка ашыру сроклары	2019-2022 еллар.
Программаны финанслау күләме	<p>2019-2022 елларда Программаны финанслауның гомуми күләме Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 10 805, 30 мең сум тәшкىл итәчәк, шул исәптән:</p> <p>2019 ел - 1629,10 мең сум.</p> <p>2020 ел - 1962,00 мең сум.</p> <p>2021 ел - 1978,00 мең сум.</p> <p>2022 ел - 1978,00 мең сум.</p> <p>Программаны финанслау күләме фараз характерына ия һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) Теләче муниципаль районы Советы карары нигезендә тәгаенләнәчәк</p>

Озаксроклы максатчан Программаны тормышка ашыруның көтөлгөн нәтижәләре	<ul style="list-style-type: none"> - 14-30 яшьләрдәге гражданнарның балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре эшчәнлегенә жәлеп ителгән балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр өлешен арттыру; - яшьләрдә гражданлык һәм патриотик караш булдыру, аның социаль һәм ижади активлыгын арттыру; - ирекле (волонтерлык) эшчәнлеккә жәлеп ителгән яшьләр өлешен 10% ка кадәр арттыру, шул исәптән 14-30 яшьләрдәге гражданнар саныннан 10% ка кадәр арттыру; - яшьләр сәясәте өлкәсендә, талантлы яшьләргә ярдәм итү проектларында һәм программаларында катнашуучы органдар һәм оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла торган яшьләрнең өлешен 15 % ка кадәр арттыру; - алкоголизм, наркомания, токсикоманиядән җәфа чигүче һәм наркодиспансерларда исәптә торучы 14-30 яшьләрдәге затлар өлеше кимү; - жинаятын кылган балигъ булмаган балаларның өлешен киметү; - яшь эшкуарлар өлешен арттыру; - яшь эшкуарлар клубына кергән яшь эшкуарлар санын арттыру; - яшьләр сәясәте һәм спорт учреждениеләрендә дайми нигездә шөгыльләнүче балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр өлешен арттыру; - дайми нигездә яшьләр сәясәте учреждениеләренә йөрүче яшь кешеләр санын арттыру; - җәйге һәм ел әйләнәсе сәламәтләндөрү ялының төрле формалары белән колачланган балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр өлешен 50% ка кадәр арттыру, шул исәптән 7-30 яшьләрдәге гражданнарны 50% ка кадәр арттыру; - яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче гайләгә, балаларга һәм яшьләргә социаль-психологик ярдәм күрсәту учреждениеләре эшчәнлеген көчәйтү; - «гаилә» яшь гайләләр клубына кергән яшь гайләләр санын арттыру
--	--

I. Программаның характеристикасы

Яшьләр - ул яшь характеристикасы, социаль хәл үзенчәлекләре һәм алар белән бәйле социаль-психологик үзенчәлекләр җыелмасы нигезендә ачыклана торган социаль-демографик төркем. Яшьләрнең яшь чикләре 14 яшьтән алыш 30 яшькә кадәрге интервалда.

Нәкъ менә яшьләр яшенә кешенең тормыш циклындагы төп социаль һәм демографик вакыйгалар, шул исәптән гомуми һәм һөнәри белем алту, хезмәт эшчәнлеге башлану, никахка керү һәм балалар туу туры килә. Чагыштырмача кыска вакыт эчендә яшь кеше үзенең социаль-демографик статусын алмаштыра: яшүсмердән алыш, хезмәт, гражданлык, сәяси һәм гайлә хокукунда чикләүләр алыш, балигъ булганга кадәр.

Бүгенге көндә Теләче муниципаль районында 14 яшьтән алыш 30 яшькә кадәрге 4,0 меңнән артык яшь граждан яши. Кризис шартларында нәкъ менә яшьләр идеаллар жимерелугә, кыйммәтләр һәм дөньякуләм караш системасының деформацияләнүенә дучар булу сәбәпле, бу яшьләр даирәссе вәкилләренең әхлакый һәм рухи сәламәтлеген югалтуга китерергә мөмкин. Социализациянең традицион формаларын жимерү, бер яктан, яшьләрнең үз язмышлары өчен шәхси жаваплылыгын арттырды, аларны тормыш юлын сайлау алдына куйды, икенче

яктан, аларның күбесенә яңа ижтимагый мөнәсәбәтләргә күшүлу кирәклеген ачыклады.

Бу этапта яшьләрнең социаль проблемаларына, уртасроклы һәм озаксроклы перспективага яшь буын белән эшләү чараларын, формаларын, методларын билгеләүгә игътибарны көчәйтү таләп ителә. Теләче районы яшьләренең рухи, эхлакый һәм мәдәни планда үсеш перспективалары булу өчен яшьләр сәясәте органнары тарафыннан қулланыла торган ысууларны яңадан каарга, төзәтергә кирәк, бу исә әлеге программаны құздә tota.

Бүгенге сәясәттә яшьләр стратегик ресурс, киләчәк идеологиясенә төп нигез салучы, инновацияләрнең төп чыганагы булып тора. Яшьләргә мондый якын килүдә, аның ролен һәм Татарстан Республикасы муниципаль Теләче районы үсеше перспективалары өчен әһәмиятен бәяләүдә күптөрле яшьләр даирәсендә процесслар белән идарә итүгә, тиешле оптималь каарлар кабул итүгә, тискәре социаль куренешләрне булдырмауга,

яшьләр арасында асоциаль куренешләрне профилактикалауга, инде үсә барган каршылыкларга һәм проблемаларга соңға калган реакция сәясәтенә алмашка юнәлдерелгән заманча яшьләр сәясәте нигезләнергә тиеш.

Дәүләт яшьләр сәясәте, 1991 елда барлыкка килгән вакыттан алыш, дәүләт эшчәнлегенең хокукий, социаль-икътисадый шартларын тәэмин итү, яшьләрне тәрбияләү, үстерү һәм үз-үзен тормышка ашыру, аның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау буенча мөстәкыйль юнәлеше булып тора.

Әлеге программаны тормышка ашыру Теләче муниципаль районы һәм гражданлык жәмгыят стратегик ресурсы буларак, яшь буынның интеллектуаль һәм физик үсеше, гражданлык позициясен формалаштыру, эхлакый тотрыклылык, социаль активлык, мөстәкыйльлек һәм икътисадый үз-үзен тәэмин итү өчен шартлар тудыруга юнәлтелгән. Шулай ук балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре үсешен тәэмин итү, аларның эшчәнлеге балалар, яшүсмерләр һәм яшьләрнең рухи-эхлакый культурасын һәм гражданлык активлыгын формалаштыруга ярдәм итә.

Программа Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында гражданлык жәмгыятен демократик нигездә үстерү, Россия Федерациясе составында социаль-икътисадый үсеш процессында яшь гражданнарның актив катнашуын тәэмин итү буенча төрле башкарма хакимият органнары һәм оешмалар эшчәнлегенең төп максатларын, бурычларын, принципларын һәм юнәлешләрен билгели.

II. Программаның төп максатлары һәм бурычлары

Программаның төп максаты-яшь гражданнарның социаль-икътисади, оештыру, хокукий шартлар һәм социаль үсеш гарантияләре булдыру, аларны жәмгыять мәнфәгатьләрендә тулы тормышка ашыру.

Әлеге максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

- яшьләрнең үз-үзен оештыру, инновацион һәм эшмәкәрлек эшчәнлеген үстерү максатларында ведомствоара координацияне тәэмин итү;
- балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр арасында социаль куренешләрне профилактикалау;
  - яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау;
  - яшьләргә гражданлык-патриотик тәрбия бирыу;
  - яшьләрдә гаилә қыйммәтләрен формалаштыру;

- яшълэрнең төрле үз-үзләрен оештыру формаларын стимуллаштыру.

Программаны тормышка ашыру яшъләр сәясәте өлкәсендә эшләүче органнарга һәм оешмаларга социаль активлыкны, компетентлыкны һәм яшълэрнең профессиональлеген арттыру өчен максатчан рәвештә акча кертергә мөмкинлек бирәчәк, моның нәтижәсе Теләче муниципаль районының социаль-икътисади үсешенә керткән өлешен арттыру булачак.

III. Программаны ресурслар белән тәэмин иту

2019-2022 елларда Программаны Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы бюджеты хисабына финанслауның гомуми күләме тәшкил итәчәк:

2019 ел - 1629,10 мең сум.

2020 ел - 1962,00 мең сум.

2021 ел - 1978,00 мең сум.

2022 ел - 1978,00 мең сум.

Программаны финанслау күләме фаразланган характерга ия һәм ТР Теләче муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) Теләче муниципаль районы бюджеты турындагы каары нигезендә төгәлләштереләчәк.

IV. Программаны тормышка ашырудан көтелгән нәтижәләр

Программаны тормышка ашыруның төп нәтижәсе булып республиканың икътисади, социаль, мәдәни өлкәләрендә конкурентлыкка сәләтле яшь буынын булдыру тора.

Яшь буында Ватанга мәхәббәт, гражданлык бурычларын һәм конституцион бурычларын аңлау тәрбияләү.

Яшъләрнең эшкуарлык сәләтләре тулырак тормышка ашырылачак, талантлы яшъләргә активрак ярдәм күрсәтеләчәк, бу фән һәм сәнгатьтә катнашуны арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

Күпчелек халыкны ирекле ярдәмчелеккә җәлеп иту.

Яшъләрнең мәдәни һәм рухи тормышын күтәрү.

Бала һәм яшүсмәрнең әхлакый, интеллектуаль һәм физик формалашуы өчен уңай шартлар тудыру.

Толерантлыкны арттыру, жәмғияттә идеологик каршылык дәрәҗәсен киметү.

Халыклар бердәмлеген һәм дуслыгын нығыту.

Яшъләрдә кирәклө компетенцияләрне үстерү:

- "креатив фикерләү", инновацияләрне генерацияләү сәләте;
- идеяләрне коммерцияләштерү, эшмәкәрлек күнекмәләре булу;
- гражданлык катнашуы, аңлы һәм жаваплы социаль тәртип;
- тормыш навигациясе, профессиональ траекториеләр булдыру;
- "проектлы фикерләү", проектлар белән идарә итә белү.

V. Программа чаралары исемлеге

№ т/б	Чаралар исеме	Үткәрү вакыты	Жаваплы башкаручылар
1.	Волонтерлар һәм ихтыярый хәрәкәтнең республика слетларында	Ел саен	Яшъләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, МБУ

	катнашу		«Олимп» яшъләр үзәге
2.	Талантлы яшъләргә ярдәм итү, эшләүче яшъләр арасында район, зона чараларында катнашу	Ел саен	Яшъләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, МБУ «Олимп» яшъләр үзәге
3.	14-30 яшъләрдәге гражданнарның балалар һәм яшъләр ижтимагый берләшмәләре эшчәнлеген жәлеп итү буенча эш	Ел саен	Яшъләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, МБУ «Олимп» яшъләр үзәге
4.	Теләче муниципаль районаны балалары һәм яшъләре өчен тематик чаралар үткәру	Ел саен	Яшъләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, МБУ «Олимп» яшъләр үзәге, «ФОРПОСТ» үзәге
5.	Яшъләрдә гайлә кыйммәтләрен формалаштыру эше, яшь гайләләр клубы эше	Ел саен	Яшъләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, МБУ «Олимп» яшъләр үзәге
6.	Яшь эшкуарларны «Яшь эшмәкәрләр клубы» на жәлеп итү, клуб эшен тормышка ашыру	Ел саен	Яшъләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, МБУ «Олимп» яшъләр үзәге

№	Чара атамасы	Жаваплы башкаручылар	Финанслау күләме еллар буенча, мең сүм			
			2019	2020	2021	2022
1.	Волонтерлар һәм ихтыярый хәрәкәтнең республика слетларында катнашу	МБУ "Олимп" ЯУ	Таләм ителми	Таләм ителми	Таләм ителми	Таләм ителми
2.	Талантлы яшъләргә ярдәм итү, эшләүче яшъләр арасында район, зона чараларында катнашу	Яшъләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, МБУ «Олимп» яшъләр үзәге	229,100	241,00	260,00	260,00
3.	14-30 яшъләрдәге гражданнарның балалар һәм яшъләр ижтимагый берләшмәләре эшчәнлегенә жәлеп итү буенча эш	Яшъләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, МБУ «Олимп» яшъләр үзәге	Таләм ителми	Таләм ителми	Таләм ителми	Таләм ителми
4.	Теләче муниципаль районаны балалар һәм яшъләре өчен тематик чаралар үткәру	Яшъләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, МБУ «Олимп» яшъләр үзәге, «ФОРПОСТ» үзәге	1200,0	1321,0	1390,0	1390,0
5.	Яшъләрдә гайлә кыйммәтләрен формалаштыру	Яшъләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге,	100,00	300,00	230,00	230,00

	эше, яшь гайләләр клубы эше	МБУ «Олимп» яшьләр үзәге				
6.	Яшь эшкуарларны «Яшь эшмәкәрләр клубы» на жәлеп итү, клуб эшен тормышка ашыру	Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, МБУ «Олимп» яшьләр үзәге	100,00	100,00	98,00	98,00
	БАРЛЫГЫ		1629,10	1962,0	1978,0	1978,0

VI. Программаны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген бәяләү түбәндәгө таблицада күрсәтелгән индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

Показатель	2019 год	2020 год	2021 год	2022 год
1	2	3	4	5
Волонтерлык һәм ирекле хәрәкәтләрнең республика слетларында катнашучылар санын арттыру	6	8	8	10
Эшләүче яшьләр арасында район, зона чараларында катнашучы талантлы яшьләр санын арттыру	250	260	270	280
Балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләрендә 14-30 яшьлекләр арасында катнашучылар саны арту	100	110	125	130
Теләче муниципаль районы балалар һәм яшьләр өчен тематик чаралар санын арттыру	30	33	35	36
«Яшь эшмәкәрләр клубы» нда яшь эшмәкәрләр санын арттыру	-	10	15	20

2. Әлеге карап гамәлдәге законнар нигезендә үз көченә керә.

3. Әлеге каарның үтәлешен контролльдә тотуны Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенең социаль мәсьәләләр буенча урынбасары Д.С. Гыйниятуллинга йөкләргә.

Житәкче

Н.Н. Хажипов